

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE

z 24. januára 2013,

ktorým sa prijímajú usmernenia na vykonávanie osobitných podmienok v prípade zdravotných tvrdení ustanovených v článku 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006

(Text s významom pre EHP)

(2013/63/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 10 ods. 4,

keďže:

- (1) V článku 10 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1924/2006 sa stanovuje možnosť prijať usmernenia o vykonávaní daného článku v súvislosti s osobitnými podmienkami týkajúcimi sa zdravotných tvrdení.
- (2) Tak vnútroštátne kontrolné orgány, ako aj prevádzkovatelia potravinárskych podnikov predniesli otázky o vykonávaní článku 10 ods. 2 a 3 nariadenia (ES) č. 1924/2006. S cieľom zabezpečiť konzistentnosť pri uplatňovaní uvedených ustanovení, uľahčiť prácu kontrolných orgánov a zabezpečiť väčšiu jasnosť a istotu pre hospodárske subjekty je vhodné vydať usmernenia.
- (3) Vnútroštátne kontrolné orgány a prevádzkovatelia potravinárskych podnikov by mali zohľadniť usmernenia stanovené v prílohe k tomuto rozhodnutiu. So zaintereso-

vanými stranami, najmä prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov a skupinami spotrebiteľov, sa konzultovalo 12. októbra 2012.

- (4) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat ⁽²⁾,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Usmernenia na vykonávanie článku 10 nariadenia (ES) č. 1924/2006 sú ustanovené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

*Článok 2*Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 24. januára 2013

*Za Komisiu
predseda*

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 404, 30.12.2006, s. 9.⁽²⁾ http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/scfcah/general_food/index_en.htm.

PRÍLOHA

Usmernenia na vykonávanie osobitných podmienok týkajúcich sa zdravotných tvrdení, ktoré sú ustanovené v článku 10 nariadenia (ES) č. 1924/2006**Úvod**

Tieto usmernenia sú určené vnútroštátnym kontrolným orgánom a prevádzkovateľom potravinárskych podnikov, pokiaľ ide o uplatňovanie článku 10 nariadenia (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (ďalej len „nariadenie“). Zdravotné tvrdenie je každé dobrovoľné obchodné oznámenie alebo znázornenie v akejkoľvek podobe, napríklad prostredníctvom slov, vyhlásení, obrázkov, loga atď., ktoré uvádza, naznačuje alebo z ktorého vyplýva, že existuje súvislosť medzi potravinou, ktorá je predmetom tvrdenia, a zdravím.

V článku 10 sú ustanovené osobitné podmienky povoleného používania schválených zdravotných tvrdení. Článok by sa mal dodržiavať spolu so všeobecnými zásadami a požiadavkami týkajúcimi sa všetkých tvrdení (napr. článok 3 nariadenia a ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES⁽¹⁾ a smernice Rady 84/450/EHS⁽²⁾), ktoré musia prevádzkovatelia používajúci zdravotné tvrdenia tiež dodržiavať, s podmienkami používania výživových a zdravotných tvrdení ustanovenými v článku 4 a so všeobecnými podmienkami týkajúcimi sa všetkých tvrdení, ustanovenými v článku 5, ako aj s osobitnými podmienkami používania ustanovenými v zozname povolených zdravotných tvrdení. Napríklad v prípade zdravotných tvrdení o „znížení rizika ochorenia“ uvedených v článku 14 ods. 1 písm. a) sa podľa článku 14 ods. 2 požadujú dodatočné informácie. Je dôležité poznamenať, že aj schválené zdravotné tvrdenia sa môžu použiť len vtedy, ak je ich použitie v plnej miere v súlade so všetkými požiadavkami nariadenia. Preto aj v prípade, ak je tvrdenie schválené a zahrnuté do zoznamu povolených zdravotných tvrdení, vnútroštátne orgány by mali podniknúť opatrenia, ak ich použitie nie je v súlade so všetkými požiadavkami nariadenia.

Ak by bol prevádzkovateľ potravinárskeho podniku schopný preukázať náležitú starostlivosť a kroky prijaté na dosiahnutie súladu s každou časťou daného nariadenia, bolo by jednoduchšie dosiahnuť súlad s ustanoveniami nariadenia, najmä článku 10.

1. Zákaz neschválených zdravotných tvrdení a zdravotných tvrdení, ktorých použitie nie je v súlade s daným nariadením – článkom 10 ods. 1

V článku 10 ods. 1 sa stanovuje, že všetky zdravotné tvrdenia sú zakázané, ak: a) nie sú schválené Komisiou a b) ich použitie nie je v súlade s ustanoveniami nariadenia. Zdravotné tvrdenia musia byť povolené na základe vhodného postupu stanoveného v nariadení a musia byť zahrnuté do jedného zo zoznamov povolených zdravotných tvrdení uvedených v článku 13 ods. 3 a článku 14 ods. 1. Zdravotné tvrdenia, ktoré nie sú schválené (nie sú zahrnuté do jedného zo zoznamov povolených zdravotných tvrdení), a zdravotné tvrdenia, ktoré boli schválené (zahrnuté do jedného zo zoznamov povolených zdravotných tvrdení), ale ich použitie nie je v súlade s pravidlami stanovenými v danom nariadení, sú zakázané.

2. Sprievodné povinné informácie k schváleným zdravotným tvrdeniam – článok 10 ods. 2**2.1. Tri rôzne prípady vykonávania článku 10 ods. 2**

S cieľom dosiahnuť súlad s nariadením sa na základe článku 10 ods. 2 vyžadujú dve alebo ak je to vhodné, štyri povinné informácie, ktoré sa majú poskytnúť spotrebiteľovi pri použití zdravotného tvrdenia. Informácie stanovené v článku 10 ods. 2 písm. a) až d) sa musia uviesť v označení potravín alebo ak takéto označenie neexistuje, pri ich prezentácii a reklame. Toto ustanovenie by sa malo chápať v súvislosti s cieľom zákonodarcu zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa poskytnutím primeraných a pravdivých informácií, ktoré spotrebiteľom pomôžu uskutočniť informované rozhodnutie.

„Označenie“ je vymedzené v článku 1 ods. 3 písm. a) smernice 2000/13/ES a článku 2 ods. 2 písm. j) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011⁽³⁾. Podľa uvedeného vymedzenia „označenie“ znamená akékoľvek slová, údaje, ochranné známky, obchodnú značku, zobrazenia alebo symboly, ktoré sa týkajú potraviny a sú umiestnené na akomkoľvek obale, dokumente, oznámení, etikete, krúžku alebo prstenci, ktoré sprevádzajú takúto potravinu alebo sa jej týkajú. V právnych predpisoch Únie existuje vymedzenie „reklamy“⁽⁴⁾, ale neexistuje žiadne vymedzenie „prezentácie“, ktorú teda treba chápať v súvislosti s vysvetlením ustanoveným v článku 2 ods. 3 písm. a) smernice 2000/13/ES a článku 7 ods. 4 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1169/2011.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 109, 6.5.2000, s. 29.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 250, 19.9.1984, s. 17.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18.

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame uvádza: „reklamou“ sa rozumie každé predvedenie súvisiace s obchodom, živnosťou, remeslom alebo slobodným povoláním, ktorého cieľom je podpora odbytu tovaru alebo poskytnutie služieb, vrátane nehnuteľností, práv a záväzkov (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 21).

Zdravotné tvrdenie môže byť uvedené na „označení“, čo môže mať širší význam ako samotná etiketa, keďže obsahuje všetky informácie pre spotrebiteľa o potravině, ku ktorej je priložené alebo na ktorú odkazuje. Rozlíšenie medzi „označením“ a „reklamou“ spočíva v tom, že zmyslom „označenia“ je dodanie potravině konečnému spotrebiteľovi, zatiaľ čo „reklamu“ využíva prevádzkovateľ potravinárskeho podniku na podporu dodávky potravín.

- a) Na účely súladu s článkom 10 ods. 2 je potrebné zahrnúť povinné informácie v označení potravině, ktorej sa zdravotné tvrdenie týka.
- b) Ak „označenie“ neexistuje, povinné informácie sú uvedené v rámci „reklamy“ a „prezentácie“ potravině, v prípade ktorej je zdravotné tvrdenie uvedené. Napríklad ak sa zdravotné tvrdenie týka všeobecnej reklamy na potravině (napríklad olivový olej, mliečne výrobky, mäso atď.), z ktorej nevyplýva priama súvislosť so špecifickým produktom, ktorý by mal „označenie“, povinné informácie sa musia uviesť pri „reklame“ a „prezentácii“ uvedenej potravině.

V článku 12 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 sa ustanovuje zásada, že spotrebiteľ by mal mať vždy povinné informácie pri rozhodovaní o kúpe potravině. Osobitne by sa mal pripomenúť článok 14 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 o predaji na diaľku. Povinné informácie musia byť spotrebiteľovi k dispozícii pred kúpou a v prípadoch predaja na diaľku, keď je prístup k „označeniu“ obmedzený, musia byť povinné informácie zahrnuté v prezentácii a reklame potravín, v materiáli na podporu predaja na diaľku: môže ísť napríklad o webovú stránku, katalóg, leták, list atď.

- c) V článku 1 ods. 2 nariadenia je uvedená výnimka v prípade nebalených potravín na predaj konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniam spoločného stravovania a v prípade potravín zabalených v mieste predaja na žiadosť kupujúceho alebo potravín balených s cieľom okamžitého predaja. Uvedená výnimka znamená, že povinné informácie uvedené v článku 10 ods. 2 písm. a) a b) sa nevyžadujú. Naopak, ak je to vhodné, informácie uvedené v článku 10 ods. 2 písm. c) a d) sa vyžadujú vždy.

2.2. Štyri povinné informácie

Zatiaľ čo nariadenie umožňuje prevádzkovateľom potravinárskych podnikov určitú flexibilitu, pokiaľ ide o spôsob, ako vyjadriť povinné informácie, v nariadení sa predpokladá, že pri povolenom zdravotnom tvrdení sa musia uviesť tieto štyri informácie:

- a) *Údaj poukazujúci na dôležitosť pestrej a vyváženej stravy a zdravého životného štýlu.*

Účelom tohto ustanovenia je pomôcť spotrebiteľovi porozumieť špecifickému priaznivému účinku potravině, ktorej sa zdravotné tvrdenie týka. Zdôrazňuje sa ním, že spotrebiteľom by sa malo dať na vedomie, že konzumácia tejto konkrétnej potravině by mala byť súčasťou rôznorodej a vyváženej stravy a nemala by sa konzumovať nadmerne alebo v rozpore so správnymi stravovacími návykmi (odôvodnenie 18) s cieľom dosiahnuť dobré výsledky a že konzumácia potravině, ktorej sa zdravotné tvrdenie týka, ako súčasť rôznorodej a vyváženej stravy je iba jeden z aspektov zdravého životného štýlu.

- b) *Množstvo potravině a spôsob konzumácie, ktoré sú potrebné na dosiahnutie uvedeného priaznivého účinku.*

Toto ustanovenie sa vzťahuje na informácie, ktoré by mal poskytnúť prevádzkovateľ potravinárskeho podniku na základe zloženia potravině s cieľom zabezpečiť, aby bolo možné uvedený účinok dosiahnuť. Spôsob, akým sa potravině konzumuje, je dôležitý a oznamovanie tejto skutočnosti spotrebiteľovi môže byť aj požiadavkou osobitných podmienok používania ustanovených v prípade zdravotných tvrdení Komisie pri ich schvaľovaní a zaradení do registra Únie⁽¹⁾. V uvedenom ustanovení sa však musí zabezpečiť, aby pri všetkých zdravotných tvrdeniach bol spotrebiteľ v plnej miere informovaný o tom, aké množstvo potravině sa má skonzumovať, a o spôsobe konzumácie počas dňa. Mali by sa napríklad poskytnúť informácie, či je pravdepodobné, že uvedený účinok sa dosiahne konzumovaním potravině iba raz alebo niekoľkokrát počas dňa. Uvedenou informáciou sa okrem toho nesmie nabádať na nadmernú konzumáciu potravině alebo sa ňou nadmerná konzumácia ospravedlňovať, ako je uvedené v článku 3 druhom odseku písm. c). Ak to nie je možné, zdravotné tvrdenie by sa nemalo použiť.

- c) *V prípade potreby údaj určený osobám, ktoré by sa mali vyhnúť používaniu danej potravině.*

- d) *Príslušné varovanie pri výrobkoch, ktoré môžu pri nadmernej konzumácii predstavovať zdravotné riziko.*

Niektoré tvrdenia sa môžu schváliť s obmedzeniami ich použitia alebo v prípade niektorých látok môžu z ďalších ustanovení špecifických pre kategórie potravín vyplývať dodatočné požiadavky označovania. Všetky takéto požiadavky sú kumulatívne a prevádzkovatelia by mali dodržiavať všetky relevantné ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na potravině a tvrdenia. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov by však mali prijať svoju zodpovednosť v rámci všeobecných potravinových právnych predpisov a dodržiavať základnú požiadavku, a to umiestňovať na trh potravině, ktoré sú bezpečné a nie sú zdraviu škodlivé, a používať takéto tvrdenia na vlastnú zodpovednosť.

(1) Register Únie je uverejnený na oficiálnej webovej stránke Európskej komisie, GR pre zdravie a spotrebiteľov: <http://ec.europa.eu/nuhclaims/>.

3. Odkaz na všeobecné, nešpecifické priaznivé zdravotné účinky – článok 10 ods. 3

V článku 10 ods. 3 sa umožňuje používanie jednoduchých, lákavých vyhlásení, ktoré odkazujú na všeobecné, nešpecifické priaznivé účinky potraviny na celkové dobré zdravie alebo duševnú a telesnú pohodu bez predchádzajúceho schválenia, ale za špecifických podmienok. Použitie takýchto vyhlásení by mohlo byť pre spotrebiteľov nápomocné, keďže im podávajú informácie spôsobom, ktorý je pre spotrebiteľov zrozumiteľnejší. Spotrebiteľia by ich však ľahko mohli nesprávne pochopiť a/alebo si ich zle vyložiť, na základe čoho by si mohli predstaviť iné/lepšie priaznivé zdravotné účinky potraviny ako tie, ktoré skutočne existujú. Z tohto dôvodu, ak sa odkazuje na všeobecné, nešpecifické priaznivé zdravotné účinky, takéto odkazy musia byť sprevádzané špecifickým zdravotným tvrdením zo zoznamu povolených zdravotných tvrdení z registra Únie.

Špecifické tvrdenia zo zoznamov povolených zdravotných tvrdení by mali byť relevantné z hľadiska všeobecného odkazu. Ak je tento odkaz všeobecnejší, napr. „pre dobré zdravie“, možno ho doložiť viacerými zdravotnými tvrdeniami z povolených zoznamov. Pozornosť by sa však mala stále venovať skutočnosti, že článok 10 stanovuje pravidlá v súvislosti s kontextom, v akom sa zdravotné tvrdenia používajú, a vzhľadom na to, že článok 10 špecificky odkazuje na pravidlá kapitoly II a IV, uvedené pravidlá by sa tiež mali zohľadniť v prípade, ak si prevádzkovatelia želajú byť v súlade s požiadavkou stanovenou v článku 10 ods. 3. Preto majú prevádzkovatelia potravinárskych podnikov s cieľom zabrániť zavádzaniu spotrebiteľov zodpovednosť preukázať spojitost medzi odkazom na všeobecné, nešpecifické priaznivé účinky potravín a špecifickým sprievodným povoleným zdravotným tvrdením.

Niektoré tvrdenia predložené na schválenie počas ich vedeckého hodnotenia boli posúdené ako príliš všeobecné alebo nešpecifické pre hodnotenie. Tieto tvrdenia nemohli byť schválené, a preto ich možno nájsť v zozname neschválených tvrdení v registri výživových a zdravotných tvrdení Únie. To však neznamená, že tieto tvrdenia nemôžu využívať ustanovenia stanovené v článku 10 ods. 3, a preto sa môžu zákonne používať, ak ich sprevádza špecifické tvrdenie zo zoznamu povolených zdravotných tvrdení v súlade s uvedeným článkom.
